

העם

אין רעב בארץ?

ילדה בת 12 ויעוצה השבוע את אחת ה' מוסכמות היסודיות של החברה הישראלית. גם בימים הקשים ביותר של תקופת ה' צנע וקליטת העלייה, היה ידוע כי בישראל איש אינו סובל חרפת-רעב. לפני חודשים מספר אף הכריז שר האוצר בכנסת, כי "אצלנו אין אנשים רעבים".

השבוע בקעו ממקלטי הרדיו קולות, שאז רחי הערים הגדולות והחתיקות לא שמעו כדוגמתם בישראל: "אני רעבה", אמרה ה' ילדה בת 12.

"לא אכלתי היום, כי אבא שלי אין לו ממה לשלם", אמר ילד אחר.

אתמול בצהריים אכלתי תפוחי אדמה. כבוקר ובערב תה עם לחם", אמרה ה' ילדה. אחות במרפאת טיפת-הלב הצהירה, כי מאות ילדים סובלים מתת-תזונה.

מבט רעב. אין אלה אלא חלק זעום מן העובדות המזעזעות, שבאו לידיעת הציבור במיקרה. צחת שרדני קול ישראל, ש' יצא לבית-שאן כדי לשדר משם תוכנית בשם "יום בבית-שאן", הופתע אף הוא.

לא הופתעו אלה המעורים במתרחש ב' עיירות הפיתוח, ואלה היודעים כי המיתון, שחוכנו עליי פינחס ספיר, פגע דהקא בשכבות העניות ביותר. כבר לפני המיתון התרכזו בעיירות הפיתוח מאות אלפי עוב' דים, מפרנסי משפחות מרובות-ילדים, ש' השתכרו רק 350 לירות לחודש. במקרה הטוב. עשרות-אלפים מהם נותרו ללא עבו' דה. הם מכרו את רכושם הזעום, עברו את חודשי האבטלה הראשונים, נותרו עתה ללא כלום. מכל הריכוזים האלה מקוללת בית-

הם השיגו חתימות הודעות עם מאבקים הן מצד הפרופסורים המכובדים מן האוניברסי' טות, והן מצד פועלי התעשייה המיוזעים בגוש דן.

ריוח הפשרה. אולם בצד הישגים בל' טו גם החולשות. דוגמה: הנהגת השביתה, שלא היתה מנוסה באירגון מאבקים ציבוריים המוניים, ניתקה את המגע עם הסטודנטים במשך עשרת הימים, חשפה אותם לתעמולת העתונות והרדיו.

בשעה שכל העתונות היומית במדינה, בעזרתו האדיבה של קול-ישראל, תקפה את הסטודנטים על שביתתם, ישבו השובתים עצמם איש איש בביתו, מבלי שיהיו מאורגנים למעשה.

סגן יו"ר התאחדות הסטודנטים הציג אמ' גם יומיים לאחר פרוץ השביתה להחזיר את הסטודנטים לאוניברסיטות, כדי לרתום אותם למאבק יומיומי, אך הצעותיו נפלו בדיון בנושאות.

סגן היו"ר, אלכס גור-אריה, שהיה ה' מארגן הארצי של השביתה, התכוון בהצער' תיו למאבק ממשי: קיום אסיפות הסברה, אירגון שביתות-שבת ליד משרדי הממשלה בשלוש הערים הגדולות, ושלחת חוליות סטודנטים למקומות מרכזיים בערים, כדי שינאמו בקרנות רחוב.

ההסבר לרחיית הצעותיו של אלכס ב' נשיאות, כפי שבוטא עליי סטודנטים רבים: מהרע שהוכרזה השביתה נבהלה הנושאות מחריפותה. אחירה של פשרות פשטה בה, ורוב חבריה החלו לחשוב איך לצאת מן העניין בשלום, אפילו במחיר של פשרה.

וכשריח הפשרה עולה באפה של הממ' שלה, אין מומחה גדול ממנה לצרור זה. **הבטחות ותקוות.** לפני פרוץ השב' תה, כשגילתה הממשלה את כוונתה לשבור

ב יום השלישי שעבר, בשעה חמש אחרי-צהריים, היה המשבר קבור. בשעה תשע באותו ערב הוא קם לתחייה. חולל זאת גליון העולם הזה, שהופיע באותו ערב.

גליון העולם הזה היה סימן-דרך בחיים הפוליטיים של המדינה. כותרת השער היתה: "האם יפול אשכול?" ממנה למדו אזרחי המדינה בפעם הראשונה, כי השלטון עמד על עברי פי פחת. שום עתון אחר במדינה לא דיווח על כך לפני כן, אפילו ברמז. בגוף הכתבה עצמה נמסרו ידיעות רבות נוספות, כולן בפעם הראשונה, וכולן מצדיקות את המלה "סקופ" שהוטבעה בראש הכתבה.

כך נמסר, לראשונה, כי במשבר הפוקד את השלטון הועלתה אפשרות שיגאל אלון יהיה ראש הממשלה.

גילוי פוליטי זה היכה גלים במהירות מסחררת, עבר מעתון לעתון, סיפק כותרות רוב. למשל:

ידיעות אחרונות מיום ו' מסר על "פעילות מיוחדת בקרב החוגים באחדות-העבודה, נוכח ההתפתחויות האחרונות בצמרת מפא"י. כך נקבו גם בשמו של מר אלון כמועמד לתפקיד ראש הממשלה, שיתמך עליי חוגים בשתי סיעות המערך."

הארץ מיום ו' הכתיר את הידיעה שלו בכותרת: "אנשי אלון באחדות-העבודה פועלים לזירוז האיחוד במערך — רואים באלון מועמד לראשות הממשלה." בגוף הידיעה נמסרו פרטים על פגישות סודיות, על דרישה לחילופי אישים בהנהגת המדינה, על ירדות קרנו של פינחס ספיר.

זהו רק מיבחר קטן. כל העתונות קפצה על הנושא, נאלצה ללכת בעקבות גילוייו של השבועון המסויים. פעם נוספת הוכח כי העולם הזה חושף מדי שבוע עובדות חדשות, וקובע במידה רצינית את קצב ההתרחשויות.

איך לא לדון בהצעות

א לא שהפעם נוסף לשבועון המסויים כוח חדש בכנסת. ברגע שנודע על איומי אשכול להתפטר, הגיש אורי אבנרי שתי הצעות דחופות לסדר היום:

נשיאות הכנסת שללה כמובן את דחיפות ההצעות, אך לא ימזה

מתשבת זתקני ציון

לשולל את זכות הסיעה להעלות אותן, במסגרת המיכסה העלובה שהוקצבה לה, בהצעות רגילות.

במשך שלושת ימי המושב השבועי של הכנסת התנהל מאבק כדי למנוע דיון בהצעות. יו"ר הכנסת התכוון תחילה להשתמש בזכותו להעביר את ההצעה אוטומטית לדיון בתעדת חוץ ובסחון, אשר אין מחחים על דיוניה. אבל תקנון הכנסת קובע, שאם הסיעה אינה מוצאת סיפוק בדיון זה, מועבר הנושא בכל זאת לישיבה מיוחדת של מליאת הכנסת.

בשלב מאוחר יותר הוצע לסייע העולם הזה — כוח חדש נוהל מיוחד, שהומצא במיוחד לטיפול בשתי ההצעות הבלתי-נוחות: לקבוע כי ועדת חוץ ובסחון תכהן במקרה זה כמליאת כנסת זוטא, וכי ההצעות תובאנה בפניה.

הוועדה עצמה **תכריע אם לדון בהן או להסירן מסדר היום, אחרי שתשמע את תשובת ראשיה-הממשלה.** הדיון יהיה כמובן פנימי, והציבור לא ישמע עליו דבר.

שוב הסתבר, שגם במישורים חשובים ביותר של המדינה אין הכנסת מסוגלת למלא את תפקודה הממלכתי — פיקוח על פעולת הממשלה. לא רק הקואליציה אשמה בכך, אלא גם האופוזיציה הרשמית (שאינה "ראויה לשמה" לפי טיימס) אינה ממלאת את תפקידה.

לסכל את מועמדותו של אלון

ה מאמץ המשולב, בעתון ובכנסת, נתן תוצאות. הראשונים שנוצקו היו ראשי המפד"ל. בפגישה של הצמרת המצומצמת, שהתקיימה ביום הרביעי בכנסת, בהשתתפותם של חיים משה שפירא, יצחק רפאל וישראל בן מאיר, נותחה משמעותן של ההתפתחויות. השלושה הסכימו, כי נקודת-המוקד היא העלאת האפשרות, שיגאל אלון יהיה יורשו של ראש הממשלה הנוכחי. דבר זה עלול, לדעתם: **לחזק את האגף הפועלי של השלטון. שלושת ראשי המפד"ל — ובנימין זאב — הם אנשיימין מובהקים.**

● לסתום את הגולל על אחד מחלומותיו היקרים ביותר של חיים משה שפירא — לזכות ולהגיע בעצמו, ביום מן הימים, לראשות הממשלה. חלום זה שאב עידוד רב ממחמאותיו של דויד בן-גוריון עצמו, שבטכס פומבי הצהיר כי לשפירא נכון עוד תפקיד חשוב.

● לחסום את הדרך בפני שיבתה של רפי' למפא"י, או שיתופה באחת הממשלות הקרובות. המפד"ל רואה ברפי' שותף נוח מאוד, אחרי שבמשך שנים קיבלו מידי בן-גוריון כל אשר ריקשו בשטח הדתי, ואחרי ששמעון פרס טיפח בשקידה את הקשרים עם שפירא, רפאל ובן-מאיר.

לכן החליטו השלושה, כי יש לעשות משהו לסיכול מועמדותו של יגאל אלון.

קול תופס את הכדור

א כל אם שלושת הדתיים שונאים את המן, אין פירוש הדבר שהם אוהבים במיוחד את מרדכי. ההצעה שסוכמה בתום פגישה זו נועדה לא רק לחסום את הדרך בפני יגאל אלון, אלא גם לדקור את לוי אשכול.

ידיים רעבים בבית-שאן
אבטלה + מיתון = רעב

את הסדרי שכר-הלימוד שהיו נהוגים עד עתה, אחזה תדהמה בציבור הסטודנטים. שכר-הלימוד בשנה שעברה, שהסתכם ב' 600 לירות, ושהיה צריך לפי הסדר הקיים לעלות השנה לכדי 640 לירות, קפץ לפתע ל-1500. הממשלה הריחה את ההתנגדות, החלה לרדת מסכום ענק זה. תחילה ל-1200, אחר כך ל-900, ולבסוף ל-750.

רק על דבר אחד התעקשה: על שבירת ההסדר הקיים, שנקרא הסדר ועדת אגרנט. ומה השיגה השביתה? הסטודנטים, ש' קיפלו את הדגלים וחזרו השבוע ללימודים, נדרשים לשלם עתה רק 100 לירות כתוספת. בנושאות התאחדות הסטודנטים, כשנדנו על סיום השביתה, הועלתה אמנם הצעה שהממשלה תתחייב לקבל את דרישות ה' נשיאות, אך החלטה זו נפלה.

ומהן דרישות הנשיאות? שאותן מאה ל' רות לא יוצמדו לבסיס שכר הלימוד (400 ל' לפי דו"ח ועדת אגרנט) ולא למוד יוקר המחיה.

במקומה קיבלה הנשיאות החלטה אחרת, המפסיקה את השביתה תוך כדי הבעת תקווה שהבטחות שנתנה ועדת השרים תמומשה. אולם במציאות הישראלית אין הרבה תקות למי שמאמין בהבטחות. בעיקר כש' אלה הן הבטחות ממשלתיות.

התחזית: הרגליים שסיימו את צעדתם השבוע, יצטרכו לשוב ולצעוד שוב ושוב.

שאן במיוחד. תחזית רשמית מנבאת: 80 אלף מובטלים עם גמר הקטיף. מה יקרה להם, ולילדיהם הרעבים?

צ'לם שהסתובב השבוע בבית-שאן, הבחין בקבוצת ילדים בשוק, שהסתכלו ברעבת' נות אל סל מיצרקים. בסל היו בצלים אחדים וכמה תפוחי אדמה (ראה תמונה).

סטודנטים

קיפלו את הדגלים

12,000 סטודנטים צעדו בהמגנת-ענק ב' ירושלים, עברו בסך ליד משרד ראש-הממ' שלה. 8,000 הפגינו בתל-אביב, כשהם מש' מייעים סיסמות חריפות נגד הממשלה, וב' מיוחד נגד לוי אשכול ופינחס ספיר. 2,000 הפגינו בחיפה.

44 אלף הרגליים הצעירות האלה תרמו לא מעט לעירער מעמדה של הממשלה בעיני האזרח הישראלי.

אך לא רק בהליכה רגלית הפגינו ה' סטודנטים את כוחם. במשך עשרת ימי השביתה, שהסתיימה ביום הרביעי שעבר, הם חילקו רבע מיליון כרוזים בכל רחבי הארץ. כ' כרוז נוסח בהתאם לכתובת אליה היה מיועד: חלק כחן לסתם אזרחים, חלק כחן במיוחד אל תלמידי בתי-הספר התיכונים, וחלק נועד לסטודנטים השובתים עצמם. הישג נוסף אותו יכולים הסטודנטים לציין: